

เราะมะฎอน เดือนแห่งความประเสริฐ

[ไทย]

رمضان : شهر الخير والبركة

[باللغة التايلاندية]

อัสมัน เตอาลี

عزمان عبدالرشيد تي علي

ตรวจทาน: ซุฟอัม อุษมาน

مراجعة: صافي عثمان

สำนักงานความร่วมมือเพื่อการเผยแพร่และสอนอิสลาม อัร-ร็อบวะฮฺ กรุงริยาด

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1428 - 2007

islamhouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

เราะมะฎอนเดือนแห่งความประเสริฐ

บทความว่าด้วยความประเสริฐของเดือนเราะมะฎอน ซึ่งครอบคลุมบทบัญญัติต่างๆ ทั้งที่เป็นฟัรฎูและสุนัต สำหรับเดือนนี้ ผู้เขียนได้อ้างอิงหลักฐานประกอบจากอัลกุรอานและอัลหะดีษ และใช้การเรียบเรียงที่สั้นกระชับ เข้าใจง่าย พร้อมบทดุอาอ์บางบทในตอนท้าย

1. หุก่มของการถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน

อัศศิยาม (الصيام) หรือการถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอนนั้นถูกบัญญัติขึ้นในปีที่สองของฮิจญ์เราะฮ์ศักราชซึ่งก่อนหน้านั้น ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลิม และบรรดาเศาะหาบะฮ์ก็ได้ถือศีลอดในวันอาซุรอฮ์ (عاشوراء) หรือวันที่สิบของเดือนมุหัรริม กล่าวคือบทบัญญัติของการถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอนได้มายกเลิกบทบัญญัติของการถือศีลอดในวันอาซุรอฮ์ ทำให้หุก่มของการถือศีลอดในวันอาซุรอฮ์จากวาญิบเปลี่ยนเป็นสุนัต ตามหะดีษที่รายงานโดยท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮา กล่าวว่า

« كان يوم عاشوراء يوماً تصومه قريش في الجاهلية ، وكان رسول الله صلى الله عليه

وسلم يصومه في الجاهلية ، فلما قدم رسول الله صلى الله عليه وسلم المدينة صامه

وأمر الناس بصيامه ، فلما فرض رمضان كان هو الفريضة وترك يوم عاشوراء ، فمن

شاء صامه ومن شاء تركه » (البخاري 4 / 213 ، مسلم 1125)

ความว่า วันอาซุรอฮ์ถือเป็นวันหนึ่งที่พวกกุร็อยช์ถือศีลอดในสมัยญาฮีลียะฮ์ และท่านเราะฮ์ซูลุลลอฮ์ก็เคยถือศีลอดในวันนั้นจนกระทั่งท่านได้ฮิจญ์เราะฮ์มาพำนักที่นครมะดีนะฮ์ ท่านก็ยังถือศีลอดในวันดังกล่าวและได้ใช้ให้บรรดาเศาะหาบะฮ์ถือศีลอดด้วย จนในที่สุด การถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอนถูกบัญญัติขึ้นซึ่งถือเป็นฟัรฎู (วาญิบ) และท่านก็ละทิ้ง การถือศีลอดในวันอาซุรอฮ์ ดังนั้น ผู้ใดก็ตามต้องการหรือไม่ต้องการที่จะถือศีลอดในวันอาซุรอฮ์ก็สามารถที่จะเลือกกระทำได้

สำหรับอายะฮ์ที่เป็นหลักฐานว่าวาญิบถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอนนั้น อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ» (البقرة/ 183)

ความว่า โอ้อับรรดาศรัทธาชนทั้งหลาย การถือศีลอดได้ถูกบัญญัติแก่พวกเจ้าแล้ว เช่นเดียวกับที่ได้ถูกบัญญัติแก่บรรดาประชาชาติก่อนหน้าพวกเจ้ามาแล้ว เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้ดีดีกว่า (อัลบะเกาะเราะฮฺ 183)

และอีกอายะฮฺหนึ่ง อัลลอฮฺได้ตรัสว่า

«شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ» (البقرة/ 185)

ความว่า เดือนเราะมะฎอนนั้น เป็นเดือนที่อัลกุรอานได้ถูกประทานลงมาเพื่อเป็นทางนำสำหรับมวลมนุษย เป็นคำแจ่มแจ้งที่มาจากแนวทางที่ถูกตั้งและแยกสัจธรรมออกจากความมดเท็จ ดังนั้นผู้ใดในหมู่พวกเจ้าเข้าอยู่ในเดือนนี้แล้วก็จะถือศีลอดเถิด (อัลบะเกาะเราะฮฺ 185)

ดังนั้นผู้ใดก็ตามที่เจตนาละทิ้งการถือศีลอดโดยไม่มีความจำเป็นใดๆ เขาจะกลายเป็นผู้มูรตัด(ตกศาสนา) ดังหะดีษที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลิม กล่าววว่า

«قواعد الدين ثلاثة، عليهن أسس الإسلام، من ترك واحدة منهن فهو بها كافر : شهادة أن لا اله الا الله، والصلاة المكتوبة، وصوم رمضان» (رواه أبويعلى وصححه الذهبي)

ความว่า เสาหลักของศาสนามีสามประการ ผู้ใดที่ละเว้นอย่างใดอย่างหนึ่งในสามประการนี้ เขาจะกลายเป็นกาฟิร นั่นคือการปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่แท้จริงนอกจากอัลลอฮฺ (เพียงองค์เดียว) การละหมาดห้าเวลา และการถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน

2. ความประเสริฐของเดือนเราะมะฎอน

2.1 เป็นเดือนที่ประเสริฐที่สุด

ตั้งหะดีษที่รายงานโดยท่านสะอีด อัลคุดรีย์ ท่านเราะชะฮูลลอฮฺ คีอลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วัะสลัลัม ได้กล่าว
ว่า

«سيد الشهور شهر رمضان» (رواه البزار)

ความว่า จ้าวแห่งเดือนทั้งหลาย(ในรอบปี) คือเดือนเราะมะฎอน

คำว่า “سيد” (স্যยิด) สามารถแปลได้อีกว่า เป็นผู้ นำ เจ้านาย หรือผู้เป็นนาย หะดีษนี้จึงมีความหมาย
ว่าเดือนเราะมะฎอนมีความเหนือกว่าหรือสำคัญกว่าเดือนอื่นๆ ดังนั้นเดือนเราะมะฎอนจึงเป็นเดือนที่ยิ่งใหญ่
ที่สุดและประเสริฐที่สุดเมื่อเทียบกับเดือนอื่นๆ ในอิสลาม ดังหะดีษอีกบทหนึ่งท่านเราะชะฮูลลอฮฺ คีอลลัลลอฮฺ
อะลัยฮิ วัะสลัลัม ได้กล่าวว่า

«وأفضل الأيام يوم الجمعة ، وأفضل الشهور شهر رمضان ، وأفضل الليالي ليلة

القدر» (رواه الطبراني في الكبير)

ความว่า และวันที่ประเสริฐที่สุดในบรรดาวันทั้งหลายคือวันศุกร์ และเดือนที่ประเสริฐที่สุดใน
ในบรรดาเดือนทั้งหลายคือเดือนเราะมะฎอน และคืนที่ประเสริฐที่สุดในบรรดาคืนทั้งหลาย
คือคืนอัลก็อดรฺ

2.2 เดือนแห่งอัลกุรอาน

กล่าวคือในเดือนเราะมะฎอน อัลลอฮฺได้ทรงประทานอัลกุรอานลงมายังท่านเราะชะฮูลลอฮฺ คีอลลัลลอฮฺ
อะลัยฮิ วัะสลัลัม เพื่อเป็นทางนำและแนวทางในการดำเนินชีวิตของมวลมนุษยชาติดังที่พระองค์ได้ตรัสว่า

«شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ

وَالْفُرْقَانِ» (البقرة/ 185)

ความว่า เดือนเราะมะฎอนนั้น เป็นเดือนที่อัลกุรอานได้ถูกประทานลงมาเพื่อเป็นทางนำ
สำหรับมวลมนุษยชาติ เป็นคำแจกแจงที่มาจากแนวทางที่ถูกต้องและแยกสังฆกรรมออกจาก
ความมดเท็จ (อัลบะเกาะเราะฮฺ 185)

และอีกอายะฮ์หนึ่งที่มีนัยว่าอัลกุรอานได้ถูกประทานลงมาในเดือนเราะมะฎอน คืออัลลอฮฺได้ตรัสว่า

«إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ» (القدر/ 1)

ความว่า “ แท้จริงเราได้ประทานอัลกุรอานในคืนอัลก็อดรฺ” (อัลก็อดรฺ1)

ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าลัยละตุลก็อตรูมีอยู่ในเดือนเราะมะฎอนเท่านั้น ท่านอิบนุอับบาสเราะฎียัลลอฮุอันฮุมมา ได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประทานอัลกุรอานในเดือนเราะมะฎอนอีกว่า

أُنزِلَ الْقُرْآنُ كُلُّهُ جَمَلَةً وَاحِدَةً فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ فِي رَمَضَانَ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا، فَكَانَ اللَّهُ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَحْدُثَ فِي الْأَرْضِ شَيْئًا أَنْزَلَهُ مِنْهُ حَتَّى يَجْمَعَهُ

แปลได้ความว่า อัลกุรอานได้ถูกประทานลงมาทั้งหมด (30 ญุซ) ในคืนอัลก็อตรูในเดือนเราะมะฎอนจาก เลาะห์ อัลมะหุฟุซ (لوح محفوظ) มายังฟากฟ้าชั้นดุญยา และเมื่อใดก็ตามที่อัลลอฮุทรงประสงค์เพื่อให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งบังเกิดเกิดขึ้นบนแผ่นดิน แผ่นดิน พระองค์ก็จะทรงประทานอายะฮ์ต่างๆ ตามเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจนกระทั่ง บรรดาอายะฮ์ที่ถูกประทานลงมานั้น ได้ถูกประทานครบถ้วนสมบูรณ์

นอกจากเดือนเราะมะฎอนเป็นเดือนที่อัลกุรอานถูกประทานลงมาแล้ว เดือนเราะมะฎอนยังเป็นเดือนที่ให้มีการส่งเสริมการอ่านอัลกุรอานและศึกษาความหมายของอัลกุรอานพร้อมกับทำความเข้าใจในความหมายนั้นอีกด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง ดังเช่นท่านเราะซูลุลลอฮุ ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้ปฏิบัติเป็นแบบอย่างในการศึกษาอัลกุรอานกับมะลาอิกะฮ์สุญิบรีลในเดือนเราะมะฎอน ดังรายงานจากท่านอิบนุอับบาส เราะฎียัลลอฮุอันฮุมมาว่า

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَجُودَ النَّاسِ، وَكَانَ أَجُودًا مَا يَكُونُ فِي رَمَضَانَ حِينَ يَلْقَاهُ جَبْرِيْلُ، وَكَانَ يَلْقَاهُ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْ رَمَضَانَ، فَيَدَارِسُهُ الْقُرْآنَ

ความว่า ท่านเราะซูลุลลอฮุ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิ วะสัลลัม เป็นบุคคลที่ใจบุญที่สุดในการบรรดามนุษย์ทั้งหลาย และท่านจะทำความดีมากที่สุดในเดือนเราะมะฎอน โดยเฉพาะเมื่อยามที่ท่านมะลาอิกะฮ์สุญิบรีลได้มาหาท่านในทุกๆ คืนของเดือนเราะมะฎอน และทั้งสองก็จะศึกษาอัลกุรอานด้วยกัน

จากหะดีษข้างต้น ท่านอิมามนะวะวีได้อธิบายว่า สิ่งที่ได้จากหะดีษบทนี้คือสุนัตให้มีการศึกษาอัลกุรอานในเดือนแห่งความศรัทธา

ท่านอัลหะฟิซ อิบนุหะญูร อัลอัศเกาะลานีย์ ได้อธิบายเพิ่มเติมอีกว่า คุณค่าของหะดีษบทนี้คือการให้ความสำคัญกับเดือนเราะมะฎอน ทั้งนี้เนื่องจากเป็นเดือนที่เริ่มต้นด้วยการประทานอัลกุรอานลงมา และส่งเสริมให้มีการศึกษา ทำความเข้าใจในเนื้อหาที่มีอยู่ในอัลกุรอานอีกด้วย

ท่านเราะบิอฺ อิบนุ สุลัยมาน กล่าวว่า ท่านอิมามอัชชาฟีอีย์ได้อ่านอัลกุรอานในเดือนเราะมะฎอนจบ (30 ญุซ) 60 ครั้ง ส่วนอิมามอัลบุคอรีย์อ่านอัลกุรอานในตอนกลางวันของเดือนเราะมะฎอนจบ (30 ญุซ) วันละ 1 ครั้ง และในตอนกลางคืนหลังจากละหมาดตะรอวีหฺจบ (30 ญุซ) 3 คืนต่อ 1 ครั้ง

2.3 เดือนแห่งการทำอิบาดะฮ์

เป็นเดือนแห่งการทำความดี ขวนขวายความโปรดปรานของอัลลอฮ์และแสวงหาความสำเร็จที่แท้จริง ตลอดจนเพื่อได้รับการปลดปล่อยจากไฟนรก ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«إِذَا كَانَ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ صَفَّدَتِ الشَّيَاطِينَ وَمَرَدَةُ الْجِنَّ، وَغَلَّقَتْ أَبْوَابَ

النَّارِ فَلَمْ يَفْتَحْ مِنْهَا بَابٌ، وَفَتَحَتْ أَبْوَابَ الْجَنَّةِ فَلَمْ يَغْلُقْ مِنْهَا بَابٌ، وَيَنَادِي مُنَادٌ: يَا

بَاغِيَ الْخَيْرِ أَقْبِلْ، وَيَا بَاغِيَ الشَّرِّ أَقْصِرْ، وَاللَّهُ عَتَقَاءُ مِنَ النَّارِ، وَذَلِكَ كُلُّ لَيْلَةٍ»

(أحمد 4/311)

ความว่า เมื่อคืนแรกของเดือนเราะมะฎอนได้มาถึง บรรดาชัยฏอนและญินที่ชั่วร้ายทั้งหลายจะถูกล่ามโซ่ไว้ และบรรดาประตูนรกทุกบานก็จะถูกปิดไว้จะไม่มีการเปิดแม้แต่บานเดียว และบรรดาประตูสวรรค์จะถูกเปิดไว้จะไม่มีการปิดแม้แต่บานเดียว และมะลาอิกะฮ์ก็จะขานเรียกว่า “โอ้ผู้ที่ปรารถนาที่จะแสวงหาความดีจงขวนขวายเถิด โอ้ผู้ที่ปรารถนาที่จะแสวงหาความชั่วจงหยุดเถิด” และเป็นเอกสิทธิ์ของอัลลอฮ์เพียงองค์เดียวในการปลดปล่อยบ่าวของพระองค์เป็นจำนวนมากจากไฟนรก และการปลดปล่อยจากไฟนรกนี้ก็จะเกิดขึ้นในทุกๆ คืนของเดือนเราะมะฎอนนี้

จากหะดีษบทนี้จะเห็นได้ว่าเดือนเราะมะฎอนเป็นเดือนที่ปลอดจากการรุกรานและการหลอกลวงจากชัยฏอนมารร้าย เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ศรัทธาที่ต้องการตัดดวงความดั่งามและขวนขวายความโปรดปรานของอัลลอฮ์ที่มีอยู่ในเดือนเราะมะฎอนอย่างเต็มที่ และผลตอบแทนที่กำลังเปิดอ้าแขนคอยต้อนรับอยู่นั้นก็คือประตูสวรรค์ ซึ่งเป็นความสำเร็จที่แท้จริง อีกทั้งผู้ที่ติดคดีอันมีโทษถึงตกนรกก็มีโอกาสที่จะได้รับการปลดปล่อยในทุกๆ คืนของเดือนเราะมะฎอนด้วยเช่นกัน

นอกจากนั้นการทำอิบาดะฮ์ในเดือนที่เปี่ยมไปด้วยความบะเราะกะฮ์นี้จะแตกต่างจากการทำอิบาดะฮ์ในเดือนอื่นๆ กล่าวคืออิบาดะฮ์ที่เป็นสุนัตจะได้รับผลบุญเทียบเท่ากับการทำอิบาดะฮ์ที่เป็นวาญิบและสำหรับอิบาดะฮ์ที่เป็นวาญิบก็จะได้รับผลบุญเพิ่มอีกหลายๆ เท่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำอิบาดะฮ์ในคืนอัลกัจอถู (ليلة

القدر) จะได้รับผลบุญเท่ากับ 1,000 เดือน ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

«إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ، وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ، لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ،

تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ، سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ»

(سورة القدر)

ความว่า แท้จริงเราได้ประทานอัลกุรอานลงมาในคืนอัลก๊อดรฺ และอะไรเล่าจะทำให้เจ้า(ไอ้ มุฮัมมัด) รู้ได้ว่าคืนอัลก๊อดรฺนั้นคืออะไร คืนอัลก๊อดรฺนั้น(คือ) คืนที่ดียิ่งกว่าหนึ่งพันเดือน บรรดาโมลาอิกะฮฺและอรรุฮฺ(ญิบรีล)จะลงมาในคืนนั้น โดยการอนุมัติแห่งพระเจ้าของพวกเขา เนื่องจากกิจการทุกสิ่ง คืนนั้นมีความศานติจนกระทั่งรุ่งอรุณ

จากคำตรัสของอัลลอฮฺข้างต้นสามารถเข้าใจได้ว่าการทำอิบาดะฮฺในเดือนเราะมะฎอนนั้น จะได้รับผลบุญอย่างมหาศาล เพียงคืนอัลก๊อดรฺคืนเดียวเสมือนว่าได้ทำอิบาดะฮฺหนึ่งพันเดือนหรือ 83 ปี กับอีก 3 เดือน นี่คือการประเสริฐของเดือนเราะมะฎอน และคืนอัลก๊อดรฺจะมีอยู่ในสิบวันสุดท้ายของเดือนเราะมะฎอน ดังที่ท่านบีได้กล่าวไว้ว่า

« تحروا ليلة القدر في العشر الأواخر من رمضان » (رواه البخاري)

ความว่า พวกท่านจงชวนขวยหาคืนอัลก๊อดรฺในสิบวันสุดท้ายของเดือนเราะมะฎอน

จากหะดีษบทนี้แสดงให้เห็นว่าคืนอัลก๊อดรฺจะต้องมีอยู่ในสิบวันสุดท้ายนี้อย่างแน่นอน แต่ท่านนบีมิได้บอกอย่างชัดเจนว่าอยู่ในคืนที่เท่าใด ทั้งไว้เป็นปริศนาทั้งนี้ก็เพื่อให้ประชาชาติของท่านมีความอุตสาหะ ทุ่มเท ในการทำอิบาดะฮฺอย่างจริงจังตลอดระยะเวลาสิบวันสุดท้าย และท่านนบีก็ได้ทำเป็นแบบอย่างโดยการเก็บตัวอยู่ในมัสยิดและปลีกตัวออกจากภารกิจทางโลก ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้เรียกว่า อิอติกาฟ (اعتكاف) ดังหะดีษที่รายงานโดยท่านหญิงอาอิชะฮฺว่า

« أن النبي صلى الله عليه وسلم كان يعتكف العشر الأواخر من رمضان حتى توفاه

الله ثم اعتكف أزواجه من بعده » (متفق عليه)

ความว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม เคยทำการอิอติกาฟในสิบวันสุดท้ายของเดือนเราะมะฎอน จนกระทั่งอัลลอฮฺทรงให้ท่านวะฟาต(เสียชีวิต) ต่อมาบรรดาภริยาของท่านก็ได้ทำการอิอติกาฟสืบต่อจากท่าน

หะดีษอีกบทหนึ่งได้กล่าวถึงการทุ่มเทของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ในสิบวันสุดท้ายของเดือนนี้ ดังที่อิมามมุสลิมได้บันทึกไว้ว่า

« كان النبي صلى الله عليه وسلم يجتهد في العشر الأواخر من رمضان، ما لا يجتهد

في غيرها » رواه مسلم

ความว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้ทุ่มเทอย่างเต็มที่(ในการทำอิบาดะฮฺ) ตลอดสิบวันสุดท้ายของเดือนเราะมะฎอน อย่างที่ไม่เคยปรากฏในเดือนอื่นๆ

และท่านอนู สุรียเราะฮะฮฺ ยังได้รายงานอีกว่า

« كان النبي صلى الله عليه وسلم يعتكف في كل رمضان عشرة أيام، فلما كان العام الذي قبض فيه اعتكف عشرين يوماً » (رواه البخاري)

ความว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม เคยอิอติกาฟเป็นเวลาสิบวันในเดือนเราะมะฎอนของทุกๆ ปี แต่ในปีที่ท่านเสียชีวิตนั้น ท่านได้อิอติกาฟเป็นเวลาถึงยี่สิบวัน

ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้รายงานอีกว่า

« كان إذا دخل العشر أحيا الليل وأيقظ أهله وشد مئزره » (رواه البخاري ومسلم)

ความว่า เมื่อเข้าสู่ช่วงเวลาสิบวันสุดท้ายของเดือนเราะมะฎอน ท่านนบีจะตื่นเพื่อทำอิบาดะฮฺในตอนกลางคืน พร้อมกับปลุกบรรดาภริยาของท่าน และท่านก็จะกระชับผ้าถุงที่สวมใส่ให้แน่น(เพื่อเตรียมตัวในการทำอิบาดะฮฺ)

2.4 เดือนแห่งการอภัยโทษ

เป็นเดือนแห่งการลบล้างความผิดหรือบาปต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างเดือนเราะมะฎอนของแต่ละปี ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า

« الصلوات الخمس، والجمعة إلى الجمعة، ورمضان إلى رمضان، مكفرات لما بينهن إذا اجتنبت الكبائر » (مسلم)

ความว่า ช่วงเวลาระหว่างการละหมาดทั้งห้าเวลา ระหว่างการละหมาดวันศุกร์ในแต่ละสัปดาห์ และระหว่างเดือนเราะมะฎอนของแต่ละปี เป็นช่วงเวลาแห่งการลบล้างความผิดหรือบาปที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว ยกเว้นบาปใหญ่(ที่จะไม่ถูกลบล้าง)

หะดีษนี้แสดงให้เห็นว่ามุสลิมเป็นผู้ที่ซื่อสัตย์อย่างยิ่งในการที่จะทำให้เกิดความผิดพลาดหรือมลทินที่เคยก่อไว้ในอดีตที่ผ่านมาได้รับการลบล้าง ด้วยการละหมาดห้าเวลา ละหมาดวันศุกร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอนในแต่ละปีจะมีช่วงระยะเวลาห่างถึง 1 ปีหรือ 365 วัน ในช่วงเวลาดังกล่าวบาปต่างๆ ที่เขาได้ก่อไว้จะถูกลบล้างไป เว้นเสียแต่ว่าจะเป็นบาปใหญ่เท่านั้น ซึ่งจะต้องลบล้างด้วยการเตาบะฮฺ นอกจากหะดีษข้างต้นแล้วยังมีหะดีษอื่นๆอีกมากมายที่กล่าวถึงการได้รับการอภัยโทษด้วยการถือศีลอด การละหมาด และการทำอิบาดะฮฺอื่นๆ ในเดือนเราะมะฎอนดังเช่น หะดีษที่รายงานโดยท่านอนู สุรียเราะฮะฮฺ เล่าว่า

أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال : «من صام رمضان إيماناً واحتساباً غفر له ما تقدم من ذنبه»

ความว่า ท่านเราะฮะซูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า “ผู้ใดก็ตามที่ถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน ด้วยความศรัทธา (น้อมรับพระบัญชาของอัลลอฮฺ) และหวังผลตอบแทนจากพระองค์ แน่نونเขาจะได้รับการอภัยโทษในบาปของเขาที่ผ่านมา”

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ยังกล่าวอีกว่า

«من قام رمضان إيماناً واحتساباً ، غفر له ما تقدم من ذنبه» (أخرجه البخاري ومسلم)

ความว่า ผู้ใดก็ตามที่ยืนขึ้นเพื่อทำการละหมาดในเดือนเราะมะฎอน ด้วยความศรัทธา (น้อมรับพระบัญชาของอัลลอฮฺ) และหวังผลตอบแทนจากพระองค์ แน่نونเขาจะได้รับการอภัยโทษในบาปของเขาที่ผ่านมา

และหะดีษอีกบทหนึ่งท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม กล่าวว่า

«من قام ليلة القدر إيماناً واحتساباً غُفر له ما تقدم من ذنبه» (متفق عليه)

ความว่า ผู้ใดก็ตามที่ยืนขึ้นเพื่อทำการละหมาดในค่ำคืนลัยละตุลก็อดรฺ ด้วยความศรัทธา (น้อมรับพระบัญชาของอัลลอฮฺ) และหวังผลตอบแทนจากพระองค์ แน่نونเขาจะได้รับการอภัยโทษในบาปของเขาที่ผ่านมา

คำว่า «قام» ในสองหะดีษข้างต้นนั้นหมายถึงการละหมาดในยามค่ำคืนซึ่งในเดือนเราะมะฎอนจะมีการละหมาดชนิดหนึ่งที่บัพญญัตติอิสลามได้กำหนดขึ้นเฉพาะในเดือนเราะมะฎอนเท่านั้น นั่นก็คือ **ละหมาดตะรอวีฮฺ** «صلاة التراويح» ซึ่งคำว่า ตะรอวีฮฺ มาจากคำว่า รหะฮฺ «الراحة» มีความหมายว่า การหยุดพัก ทั้งนี้ก็เนื่องจากว่าผู้ละหมาดตะรอวีฮฺจะมีการหยุดพักในทุกๆ สี่ร็อกอะฮฺ

สำหรับทุกขของการ **ละหมาดตะรอวีฮฺ** หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **กียาม เราะมะฎอน** นั้นเป็นสุนัต มุอักกะดะฮฺ ตามหะดีษที่ท่านนบีได้กล่าวว่า

«من قام رمضان إيماناً واحتساباً ، غفر له ما تقدم من ذنبه» (أخرجه البخاري ومسلم)

ความว่า ผู้ใดก็ตามที่ยืนขึ้นเพื่อทำการละหมาดในเดือนเราะมะฎอน ด้วยความศรัทธา (น้อมรับพระบัญชาของอัลลอฮ์) และหวังผลตอบแทนจากพระองค์ แน่نونเขาจะได้รับ การอภัยโทษในบาปของเขาที่ผ่านมา

และสุนัตให้ละหมาดพร้อมกับอิมามจนเสร็จสิ้นการละหมาด ตามหะดีษที่รายงานโดยอะบูซุรฺ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าววว่า

«من قام مع الإمام حتى ينصرف كتب له قيام ليلة» (رواه أحمد وأهل السنن بسند

صحيح)

ความว่า ผู้ใดก็ตามที่ละหมาดพร้อมกับอิมามจนเสร็จสิ้นการละหมาด เขาจะได้รับผลบุญ เท่ากับการละหมาดตลอดทั้งคืน

สำหรับเวลาและวิธีการละหมาดตะรอวีฮฺ เวลาของวิธีการละหมาดตะรอวีฮฺ จะเริ่มการละหมาด หลังจากละหมาดอิชาฮ์เป็นต้นไปและก่อนจะเสร็จสิ้นจากการละหมาด ก็จะจบด้วยการละหมาดวิตรฺ โดยจะมีการให้สลามในทุกๆสองร็อกอะฮฺ และเริ่มต้นการละหมาดโดยการเนียตในใจว่า (ฉันละหมาดสุนัตตะรอวีฮฺเพื่อ อัลลอฮ์) พร้อมกับตักบีรฺ (อัลลอฮุอักบัรฺ)

สำหรับความขัดแย้งในจำนวนร็อกอะฮฺของการละหมาดตะรอวีฮฺนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่ามีไซ่ประเด็น สำคัญแต่อย่างใด ไม่ว่าจะละหมาด 20 ร็อกอะฮฺ หรือ 8 ร็อกอะฮฺ ต่างก็มีหลักฐานกันทั้งนั้น ไม่ควรเป็นประเด็น ปัญหาที่นำไปสู่ความแตกแยกในสังคม ที่สำคัญที่สุดก็คือต้องอิคลาส(บริสุทธิ์ใจ)และมีการปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยเฉพาะการอ่านซูเราะฮฺในการละหมาดควรอ่านให้จบในแต่ละคี่ๆละ 1 ญุซเป็นอย่างน้อย เพื่อเราจะได้ ฟังอัลกุรอานครบ 30 ญุซ เมื่อถึงสิ้นสุดท้ายของเดือน เพราะนี่คือโอกาสของเราที่จะได้รำลึกถึงความสำคัญของการประทานอัลกุรอานลงมาในเดือนนี้ อีกด้วย

นอกจากการทำอิบาตะสุดดังกล่าวจะมีผลทำให้ได้รับการอภัยโทษแล้ว อีกทั้งบรรดามลาอิกะฮฺก็ยังขอดุอาอ์ให้แก่ผู้ที่ถือศีลอดอีกด้วย ดังหะดีษรายงานโดยท่านอุมู สุร็อยเราะฮฺแล้วว่า

قال النبي صلى الله عليه وسلم : «تستغفر لهم الملائكة حتى يفطروا»

ความว่า บรรดามลาอิกะฮฺจะขออภัยโทษให้แก่บรรดาผู้ที่ถือศีลอดจนกระทั่งถึงเวลาที่เขา ละศีลอด

และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ท่านนบีได้สอนบทดุอาอ์ที่ใช้ดุอาอ์ในคืนอัลก้อดรูไว้อีกด้วยว่า

«اللهم إنك عفو كريم تحب العفو فاعف عني» (رواه الإمام أحمد)

ความว่า **ไอ้ อัลลอฮฺ ช้าแต่พระองค์ แท้จริงพระองค์เป็นผู้ทรงให้อภัย พระองค์ทรงชอบการให้อภัย ได้โปรดอภัยโทษแก่ฉันด้วยเถิด**

2.5 เดือนแห่งการปลดปล่อยจากไฟนรก

เดือนเราะมะฎอนถือได้ว่าเป็นเดือนที่อัลลอฮฺทรงปลดปล่อยบ่าวของพระองค์จากไฟนรกมากที่สุด ดังหะดีษท่านนบี(ศ็อลฯ)กล่าวว่า

«**وَاللّٰهُ عِتْقَاءُ مِنَ النَّارِ ، وَذَلِكَ كُلُّ لَيْلَةٍ**» (أحمد 4 / 311)

ความว่า และเป็นเอกสิทธิ์ของอัลลอฮฺเพียงผู้เดียวในการปลดปล่อยบ่าวของพระองค์เป็นจำนวนมากจากไฟนรก และการปลดปล่อยจากไฟนรกนี้ก็จะเกิดขึ้นในทุกๆ คืนของเดือนเราะมะฎอน

2.6 เดือนแห่งมิตรภาพ

กล่าวคือในเดือนเราะมะฎอนได้กำหนดข้อห้ามในสิ่งที่จะนำไปสู่ความบาดหมาง ความเป็นศัตรู หรือการทะเลาะเบาะแว้งกัน ในขณะที่เดียวกันก็ได้กำชับให้มีการเชื่อมความสัมพันธ์ไมตรีต่อกัน ดังที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม กล่าวว่า

«**الصِّيَامُ جَنَّةٌ فَإِذَا كَانَ يَوْمٌ صَوْمٍ أَحَدِكُمْ ، فَلَا يَرْفُثْ وَلَا يَصْخَبْ ، فَإِنْ سَابَهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقِلْ إِنَّي صَائِمٌ**» (رواه البخاري)

ความว่า การถือศีลอดนั้นเปรียบเสมือนโล่(เกราะ กำบัง) และหากวันใดที่คนใดคนหนึ่งในหมู่พวกท่านถือศีลอด เขาผู้นั้นอย่าได้กระทำการที่ไร้สาระและอย่าได้โกรธเคือง หากมีคนมาด่าทอหรือมาทำร้ายเขา ขอให้เขาตอบว่า ฉันกำลังถือศีลอด

และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ยังกล่าวอีกว่า

«**مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ ، فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشِرَابَهُ**» (رواه البخاري)

ความว่า ผู้ใดก็ตามที่ไม่ละทิ้งคำพูดที่ไม่ดี อีกทั้งยังกระทำเหมือนกับคำพูดที่ไม่ดีดังกล่าว บุคคลลักษณะดังกล่าวนี้ สำหรับอัลลอฮฺแล้ว ไม่มีประโยชน์อะไรที่เขาจะมอดอาหารและเครื่องดื่มของเขา

ท่านญาบิร อิบนุ अबดุลลอฮฺ ได้กล่าวว่า

إذا صمت فليصم سمعك وبصرك ولسانك عن الكذب والمحارم، ودع أذى الجار، وليكن عليك وقار وسكينة، ولا تجعل يوم صومك ويوم فطرك سواء (رواه ابن شيبه 2 / 272)

ความว่า เมื่อท่านถือศีลอด ก็จงถือศีลอด(ระงับ)หูของท่าน สายตาของท่าน ลิ้นของท่าน จากการพูดเท็จและสิ่งต้องห้ามทั้งหลาย และอย่าทำความเดือดร้อนให้แก่เพื่อนบ้านของท่าน ขอให้ท่านทำจิตใจให้สงบและมั่นคง และอย่าทำตัวเหมือนว่าวันที่ท่านถือศีลอดกับวันที่ไม่ได้ถือศีลอดนั้นเหมือนกันไม่มีอะไรแตกต่าง

2.7 เดือนแห่งการบริจาคทาน

ดั่งที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่

«أفضل الصدقة صدقة في رمضان» (أخرجه الترمذي)

ความว่า การบริจาคทานที่ดีที่สุด คือการบริจาคทานในเดือนเราะมะฎอน

สำหรับการเลี้ยงอาหารแก่ผู้ถือศีลอดก็ถือเป็นการบริจาคทาน และเป็นสิ่งที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม สนับสนุน ดั่งที่ท่านได้กล่าวว่

«من فطر صائماً كان له مثل أجره، غير أنه لا ينقص من أجر الصائم شيء» (أخرجه

أحمد والنسائي وصححه الألباني)

ความว่า ผู้ใดก็ตามที่เลี้ยงอาหารให้แก่ผู้ถือศีลอด เขาก็จะได้ผลบุญเท่ากับผลบุญของผู้ถือศีลอดนั้น โดยที่ผลบุญของผู้ถือศีลอดนั้นไม่มีการลดหย่อนแม้แต่นิดเดียว

2.8 เดือนแห่งการตักวา

ซึ่งการตักวานั้นถือเป็นเป้าหมายสูงสุดของการถือศีลอด ตามที่อัลลอฮุได้ตรัสว่

«يا أيها الذين آمنوا كتب عليكم الصيام كما كتب على الذين من قبلكم لعلكم

تتقون»

ความว่า โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย การถือศีลอดได้ถูกกำหนด(เป็นฟัรฎู)แก่พวกเจ้าแล้ว เช่นเดียวกับที่ได้กำหนดแก่บรรดาประชาชาติก่อนหน้าพวกเจ้ามาแล้ว เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้ตักวา (อัลบะเกาะเราะฮะฮุ 183)

3. สรุปทำยบท

จากอาเยฮุและหะดีษต่างๆ ข้างต้น จะเห็นได้ว่าเดือนเราะมะฎอนเป็นเดือนที่ประเสริฐที่สุด เป็นเดือนที่ศรัทธาชนทุกคนต่างก็ใฝ่ฝันที่จะใช้ชีวิตในเดือนนี้ และตั้งความหวังอยู่ตลอดเวลาว่าถ้ามีโอกาสก็จะขอให้ได้พบกับเดือนเราะมะฎอนอีก ดังที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้สอนดุอาอ์ให้แก่พวกเราเมื่อท่านอยู่ในเดือนเราะฎับ ว่า

«اللهم بارك لنا في رجب وشعبان وبلغنا رمضان» (أخرجه البزار والطبراني)

ความว่า โอ้อัลลอฮุ ข้าแต่พระองค์ ได้โปรดประทานความบะเราะกะฮะฮ์ให้แก่เราในเดือนเราะฎับและชะอฺบานนี้ และได้โปรดให้เราได้ประสบกับเดือนเราะมะฎอนด้วยเถิด

และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ยังกล่าววอีกว่า

«لو يعلم العباد ما في رمضان، لتمنى أن يكون شهر رمضان سنة»

ความว่า ถ้าหากมนุษย์ทุกคนรู้ถึงความประเสริฐของเดือนเราะมะฎอน แน่نونเขาจะต้องการให้มีเดือนเราะมะฎอนตลอดทั้งปี

4. ดุอาอ์ในเดือนเราะมะฎอน

1. ดุอาอ์ละศีลอด

ذَهَبَ الظَّمَاُ وَابْتَلَّتِ العُرُوْقُ وَثَبَّتَ الأَجْرُ إِنْ شَاءَ اللهُ

คำอ่าน ซะฮะบַฮฺชะฮะมะะ วับตัลละศีล อูรูก วัชะชะบะตัล อัจญร อิ้น ซา อัลลอฮุ

ความว่า ความกระหายได้หายไป เส้นประสาททุกเส้นได้เปียกชุ่ม และผลบุญได้มีการตอบรับแล้ว เมื่ออัลลอฮุทรงประสงค์

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ أَنْ تَغْفِرَ لِي

คำอ่าน อัลลัฮมุมะฮฺอินนี อัสอะลุกะ บิเราะหฺมะติกะ อัลละตี วัสะฮิฮฺตุ กุลละ ชัยฮฺ อิ้น ตัฟุฟิร ลี

ความว่า โอ้อัลลอฮุ ข้าแต่พระองค์ แท้จริงข้าขอวิงวอนต่อพระองค์ ด้วยความเมตตาที่กว้างใหญ่ไพศาลของพระองค์ ต่อสรรพสิ่งทั้งหลาย ได้โปรดอภัยโทษให้แก่ข้าด้วยเถิด

2. ดุอาอ์ละศีลอดในกรณีที่ได้รับเชิญ

أَفْطَرَ عِنْدَكُمْ الصَّائِمُونَ، وَأَكَلَ طَعَامَكُمْ الْأَبْرَارُ، وَتَنَزَّلَتْ عَلَيْكُمُ الْمَلَائِكَةُ

คำอ่าน อับฟฎาะเราะอะฮ์ อัดฮัยมูน, อักลัฏอะมุกุม อัลอะบราร์, วัตตะซัลตุ อลัยกุม
มะลาอิกะฮ์

ความว่า บรรดาผู้ถือศีลอดได้ละศีลอด ณ บ้านของท่าน และบรรดาผู้ที่ประเสริฐเหล่านั้นได้รับประทานอาหารของท่าน และบรรดามะลาอิกะฮ์ก็ได้ลงมาให้พรแก่ท่าน

3. ดุอาอ์คำคืนลัยละตุลกีออดร

اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ تَحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي

คำอ่าน อัลลฮุมมะ อินนะกะ อะฟุวุน ตุฮิบบุลอะฟวะ ฟะอูฟุอันนี

ความว่า โอ้อัลลอฮ์ ข้าแต่พระองค์ แท้จริงพระองค์เป็นผู้ทรงให้อภัย พระองค์ทรงชอบการให้อภัย ได้โปรดอภัยโทษแก่ฉันด้วยเถิด

4. ดุอาอ์เมื่อมีคนมาตำหนิ

إِنِّي صَائِمٌ، إِنِّي صَائِمٌ

คำอ่าน อินนี ศออิ-มน , อินนี ศออิ-มน

ความว่า ฉันกำลังถือศีลอด, แท้จริง ฉันกำลังถือศีลอด

5. อีสติฆฟารฺ(ดุอาอ์การขออภัยโทษ)ที่ดีที่สุด

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ

คำอ่าน อัลลฮุมมะ อันตะร็อบบี, ลาลอิลาฮะอิลละฮ์ อันตะ, เคาะลักตะนี วะอะนาอับดุกะ,
วะอะนาอะลาอะฮุดดิกะ วะวะอุดดิกะ มัสตะฆะวะอุดตุ , อะอูซุบิกะมินชาร์ริมาเคาะนะอะอุดตุ, อะบู
อูดะกะบิโนอุมะติกะอะลัยยะ วะอะนูอู บิซัมบี ฟัฎฟิรฺลี , ฟะอินนะฮุ ลายัฎฟิรฺซุนุบะ อิลละ
อันตะ

ความว่า ไฉ้อัลลอสฺ พระองค์คือพระเจ้าของข้า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่แท้จริงนอกจากพระองค์เท่านั้น พระองค์ได้สร้างข้าขึ้นมา และข้าก็เป็นบ่าวของพระองค์แต่เพียงผู้เดียว และข้ายอมรับกับสัญญาของพระองค์ทั้งที่ดี(สวรรค์)และที่ชั่ว(นรก) ในสิ่งที่ข้าได้พยายามแล้ว ข้าขอให้พระองค์ได้โปรดขจัดสิ่งที่ไม่ดีจากการกระทำของข้า ข้าจะกลับไปหาพระองค์ด้วยความโปรดปรานของพระองค์ที่ได้ทรงประทานให้แก่ข้า และด้วยบาปของข้าที่ได้ก่อกวนไว้ ดังนั้นขอให้พระองค์ทรงอภัยโทษให้แก่ข้าด้วยเถิด เพราะแท้ที่จริงแล้วไม่มีผู้ใดที่สามารถจะให้โทษได้ นอกจากพระองค์เท่านั้น